Nr 12. Sibiiu, Sâmbătă 29 Ianuarie (10 Februarie) 1883. *Anul XXXI*

TELEGRAFUL ROMAN.

Apare Marţia, Joia şi Sâmbăta.

ABONAMENTUL

Pentru Sibiiu pe an 7 fl., 6 luni 3 fl. 50 cr., 3 luni 1 fl. 75 cr.
Pentru monarchie pe an 8 fl., 6 luni 4 fl., 3 luni 2 fl
Pentru strălnătate pe an 12 fl., 6 luni 6 fl., 3 luni 3fl.

Pentru abonamente şi inserţiuni a se adresa la
Administraţiunea tipografiei archidiecesane Sibiiu, strada Măcelarilor 47
Corespondenţele sûnt a se adresa la:
Redacţiunea „Telegrafului Român", strada Măcelarilor Nr. 43.
Epistole nefrancate se refusă. — Articulii nepublicaţi nu se înapoiază.

INSERŢIUNILE

Pentru odată 7 cr., — de două ori 12 cr., — de trei ori 15 cr. rêndul cu litere garmond — şi timbru de 30 cr. pentru fie-care publicare.

Din ţiarele unguresci.

„Pester Loyd" nu se va supĕra dacă îl numĕrăm între ţiarele unguresci pentru că representă *par excellence* interese maghiare. Numai limba i este germană. Ţiarul acesta a publicat încă în sĕptĕmâna trecută un articul privitor la cestiunea Dunărei şi la România. Articolul a surprins cu tactica sa cea blândă, nu ca de alte dăţi îngâmfată şi ironizătoare. Eată articolul:

Cel ce a vĕdut tablourile rĕsboiului ruso-turc ale lui Wereşagin *) şi-a întipărit negreşit în memorie pentru mult timp tabloul magistral: „Împĕratul Alexandru II înaintea Plevnei." Pictorul a obţinut cu opera sa un efect, la care de sigur că nu se gândise. Ce impresie face acest puternic ţar al tuturor Rusiilor ca observator tăcut şi spectator liniscit, la distanţă sigură, pe când departe — foarte departe înainte, sustrasă vederei prin fumul prafului de puşcă, brigadele furioase se sdrobesc lovindu-se de şanţurile turcesci! „Spre seară împĕratul sĕ apropia ceva mai mult, de câmpul de luptă" observă Wereşagin în legenda din catalog, dar două boambe asvĕrlite în apropierea lui, îl îndemnară sĕ se retragă. Seara târţiu el plecă înapoi la cartierul sĕu general, foarte mişcat de durere. Nu se scia că fortul Griviţa se luase, şi ţiua părea perdută pentru Ruşi pe toată linia". Prin urmare dacă *Românii*, despre isbânţile cărora nici un om din suita ţarului nu scia încă nimic, dacă Românii n'ar fi cucerit formidabila redută de foc, aceea ţi mare şi sângeroasă ar fi fost „pierdută pentru Ruşi pe toată linia". Ce servicii au adus Românii Ruşilor după trecerea Dunărei în curs de mai multe sĕptămâni, până la sosirea ajutoarelor din interiorul imperiului moscovit, aceasta e cunoscut de toţi; fără ajutorul românesc Ruşii ar fi trebuit pur şi simplu sĕ se întoarcă înderĕpt peste Dunăre, pentru a încerca apoi din nou ocuparea posiţiunilor, după sosirea trupelor de întărire. Cum a plătit Rusia acest serviciu Românilor, earăşi este cunoscut. Acì n'avem în vedere numai deslipirea forţată a părţei basarabiene de România, ci în genere gospodăria brutală ce au ţinut'o în ţeară autorităţile şi soldaţii rusesci în timpul resboiului, şi cele mai noue planuri rusesci asupra braţului Dunărei dela Chilia, planuri vătămătoare României. Dar orbit de ura pătimaşă contra Austro Ungariei, care nici odată n'a vătămat pe România, ci din potrivă a spriginit'o — amintim numai încheerea tratatului de comerciu cu principatul, într'un timp când era încă sub suveranitatea Porţei — se pare că poporul român şi-a perdut judecata cea rece şi simţul politic sĕnătos. În zadar căutăm motivele acestei vrajbe pătimaşe, care a făcut sĕ fie posibil până şi faptul ca în cei din urmă ani o foaie italiană română de culoare irredentistică sĕ prinză rădăcini în Bucuresci şi a putut se producă acuma nebunia cultului lui Oberdank. În zadar căutăm motivele acestei duşmănii pline de pasiune ce face pe Români atât de înrăutăţiţi şi încăpăţinaţi în cestiunea, cum se fie condusă şi supraveghiată aplicarea regulamentului de navigare pe Dunărea de jos, aşa dar într'o cestiune curat technică-materială ce nu conţine în sine nici un fel de contrast, şi în care interesele tuturor acelora cari se servă de această mare cale riverană sûnt paralele. În zadar căutăm motivele acestei duşmănii pline de pasiune, pentru care nu esistă o esplicare raţională ca pentru atâtea alte multe lucruri neghioabe în viaţa omenească şi în societate. Dar totuşi credem că este util şi oportun, faţă cu declamaţiunile bărbaţilor politici şi ale publiciştilor români asupra hegemoniei şi aspiraţiunilor arbitrare ale Austro-Ungariei în afacerile Dunărei de jos, sĕ probăm cu *fapte concrete* în mână, cât de neîntemeeate cât de goale sûnt frasele lor.

Mărturisirea Englezilor, a concurenţilor noştri celor mai periculoşi în ţĕrile balcanice şi dunărene această mărturisire probabil că domnii dela Dimboviţa n'o vor privi-o ca fiiind în favoarea noastră. Sĕ binevoiască deci a răsfoì într'o *operă engleseascĕ de isvoare autentice*, în volumul al patrulea al operei scoase la lumină de Theodore Martin cu aprobarea reginei Victoria: „Viaţa prinţului Albert, prinţ consorte al reginei etc." În două locuri diferite ale acestui volum basat pe notiţele autografe ale prinţului Albert, pagina 48 şi m. d. asemenea şi pagina 256 ş. m. d. d nii Români pot cetì, în cas dacă n'o ştiu încă, *că ei neau fost oferiţi pe tavă la congresul dela Paris din 1856*, dar că însĕ diplomaţii noştri au refuzat darul oferit, consistând din principatele unite, „fiind că prin ocuparea lor s'ar atăca drepturile legiime ale Turciei." — Împĕratul Napoleon III stărui de câteva ori pe lângă contele Buol Schauenstein cu intenţiunea ca Austria sĕ păstreze pentru dênsa Moldova şi Valachia. Trupele impĕrăteşti tot ocupaseră ţara întreagă: stăteau cu regimentele lor inaintate la gura Dunărei şi la frontiera basarabiană. În Bucuresci se formase un partid de boeri austrofili. Era treaba politicei vieneze de a da speranţe acestui partid şi al întrărì. Cabinetului vienez se esplicase că Moldova şi Valachia se află fără stăpân. În vremea aceea nici nu se propusese măcar un pretendent la hospodărie, de efectuarea unei alegeri nici vorbă. Austria se încărcase din causa rĕsboiului oriental şi pentru efectuarea ocupaţiunei moldo-valache cu o nouă povară de datorii în suma de 500 milioane fiorini şi din armata staţionată în Galiţia cholera răpise în câteva luni 45000 soldaţi şi pentru ce toate acestea?! Austria era deci sfătuită într'un chip foarte stăruitor se ocupe paza Dunărei de jos contra Rusiei. N'avea de cât sĕ lase trupele sale acolo, unde staţionau deja şi unde se aşedaseră foarte bine. Respingerea acestei propuneri din partea cabinetului vienez avu chiar de efect o răceală între Viena şi Paris. Şi câţi-va ani mai târţiu — aceasta se poate constata din descrierea istorică oficială a rĕsboiului italian din 1859 — la întâlnirea impĕratului Francisc Iosif cu Napoleon la Villa-franca, acest din urmă mai revenì odată asupra proiectului seu, ca Austria sĕ se despăgubească pentru pierderile suferite în Italia luând ceva din moştenirea Turciei muribunde. Napoleon desemnă principatele dunărene, Bosnia, Erţegovina şi Albania. Toate acestea, precum am ţie, se pot proba cu acte autentice. Şi iarăşi propunerea relativă la anexarea principatelor dunărene fu respinsă cu energie. Dacă prin urmare în vremea aceea diplomaţia vieneză a refusat în câteva rânduri darul ce'i se oferia, apoi că atât mai puţin ea va avea astăţi gânduri viclene, când principate s'au întărit în acest interval, devenind un Stat unit şi bine organisat înăuntru şi afară, astăţi când România înfloreşte ca regat independent, — mai cu seamă că ori-ce gând subversiv este acum mai puţin realisabil de cât ori când. Austro-Ungaria rĕmâne deci numai credincioasă politicei sale tradiţionale la gura Dunărei, dacă se ţine departe de ori-ce amestec în afacerile României. Exterioritatea cerută acum de cabinetul vienez pentru comisiunea mixtă — sau dacă bucureştenii se simt atinşi prin această denumire, apoi ţicem numai comisiunea de supraveghiere riverană nu poate avea cu nici un chip de efect amestecarea Austro-Ungariei în afacerile României sau mărginirea dreptului de suveranitate al acestui regat, de oare-ce representantul român îşi esercită ca ori care altul deplinul sĕu drept de vot în comisiune, ear egalitatea şi unitatea în conducerea technică-poliţienească a navigaţiunei riverane garantată de comisiune sûnt tot aşa de avantagioase comerciului şi comunicaţiunei României, ca intereselor ori-cărei alte naţiuni.

Din contră însă punerea sub tutelă a României a întrat totdeauna în tradiţiunile politicei rusesti.

*) Un pictor rus care în tablourile sale reproduce natura fără complimente. R. T. R.

FOIŢA.

Cristian Waldo

sau

CĂILE NOROCULUI.

Roman de George Sand.

(Tradus de E. B.)

(Urmare 10).

— Dta voesci sĕ-mi ceri sfaturi, o direcţie poate... O! scumpul meu fiu, la toate lucrurile metoda...

Dară eu nu voesc sĕ te reţin în picioare între atâţia oameni frivoli, cari vin şi merg; vino, sĕ şedem. Nimenea nu ne va conturba, şi numai dacă ai poftă, noi putem povestì toată noaptea. Când este vorba de sciinţă, eu nu cunosc nici osteneală, nici foame, nici somn.

Şi Dta eşti aşa, nu? O, da, aşa şi trebue sĕ fii, sau sĕ pui pofta în cuiu a devenì erudit!

— Vai! cugetà Cristiano, am căđut în fundul unei fântâni de sciinţă, şi eată-mĕ condamnat la muncă, ţĕu, nici mai mult, nici mai puţin, ca un esilat la Siberia!

Descoperirea aceasta devenì cu atât mai crudelă cu cât Margareta trecuse şi se afla deja la capĕtul galeriei, conversând cu unii şi cu unele, cari tocmai o salutară, luând direcţia cătră sala de joc, precând baronul nu părea nici decât dispus a o urma. El se aşedase într'o adâncătură semicirculară a galeriei, lângă o sobă ascunsă prin ramuri de plante ecsotice, ce formau trofee împreună cu arme de vênătoare, şi cu capete de animale selbatice.

— Eu vĕd, ţise Cristiano, care bucuros ar fi voit sĕ evite în momentul acesta, conversaţia sciintifică, că Dta esci universal.

Este vorba de abilitatea Dtale la vênat, şi eu mĕ mir că afli timp...

— Cum de creţi, că eu sûnt vênător? rĕspunse bĕtrânul cu mirare. A! Doară pentru că mĕ creţi vinovat a fi ucis eu, ferele aceste, a căror capete ciuntate se află aici, şi se uită trist la noi cu bieţii lor ochi de sticlă! Cine ţi-a spus aceasta, te-a înşelat, eu n'am vênat în viaţa mea.

Eu despreţuesc desfătările, ce întreţin sĕlbăticimea prea naturală a omului! Interiorul nesimţitor, însĕ roditor al pămêntului, este obiectul studiilor mele.

— Pardon! domnule baron, eu am cređut...

— Dar de ce-mi tot ţici baron?

Eu nu sûnt baron; este adevĕrat că regele m'a nobilisat şi m'a decorat cu steaua polară, drept recompensă pentru lucrările mele în minele dela Falun.

Eu am fost, precum negreşit vei scì, profesor la scoala de mineralogie din oraşul acesta; dară pentru aceea n'am dreptul la un titlul şi eu mĕ îndestulez cu unele mici privilegii, ce mĕ scutesc de casta trufaşe, de care însĕ nu-mi pasă nici decât.

— Am greşit, cugetà Cristiiano.

Ei, apoi sĕ caut sĕ mĕ destac de savantul acesta, cât se poate de îngrabă, s'au sĕ l întêlnesc mai târţiu.

El îşi schimbà îndată ideea, vĕţênd pe Margareta revenind şi luând direcţia încet prin multe întrerumperi, cătră locul unde se afla dênsul.

El numai cugeta la altceva, decât a se împrietenì cu geologul, ca acesta sĕ-l recomânde, de va fi cu putinţă, ca pe un bărbat distins. El întrà repede în discurs. El sciù pune întrebări inteligente, mai multe de câte erau de lipsă. El a trecut dimineaţa prin Falun, el s'a coborît în minele cele mari, el a culeş, spre satisfacţiunea sa personală, probe interesante, spre marea neplăcere a lui Puffo, care l considera une-ori ca pe un smintit. El scia altcum

www.digibuc.ro

În „viaţa principelui Albert“ (vol. III pagina 49 şi urm., vol. IV pagina 257) se află eternisate intenţiunile binevoitoare ale cabinetului din Peterburg întru cât privesce principatele dunărene. La o întrevedere devenită celebră a împĕratului Nicolae cu Ambasadorul engles sir Hamilton Seymour, ţarul a ḑis că vrea sĕ facă din principate *un stat in faptă independent sub protectoratul sĕu*“. Românii vor scì singuri ce vrea sĕ ḑică un stat „independent sub protectorarul rusesc“ !

Austria după ce respinsese propunerile pentru anexarea principatelor, a făcut în 1857 o învoială, cu Francia şi Englitera, în Osborne, o învoială ca unirea Moldovei şi Valachiei sĕ nu fie politică ci numai curat administrativă, pentru a împedeca formarea unui stat sub un principe „care la cea dintâiu ocasiune va rupe legăturile de suveranitate ce l unec cu Poarta, fără însĕ de a fi în acelaşi timp destul de puternic spre a resista la ordinele rusesci.“ În acest interval unirea s'a făcut şi suzeranitatea Porţei a încetat. Acum le incumbă oamenilor de stat români de a desminţi a doua parte a profeţiei dela Osborne şi de a arăta că ţeara lor e destul de stăpână pe sine însaşi, pentrn „a resista la ordinele Rusiei“. Cât timp ei vor face o opositiune neîntemeiată şi neînţeleasă într'o afacere a cărei regulare definitivă este în interesul ei tot atâta cât şi în interesul general european, remâne fundată bănuiala că România dă acum imperiului ţarilor sprijinul ei politic precum i-a dat la Plevna ajutorul ei militar.

Revista politică.

Sibiiu, în 28 Ianuarie

În legătură cu cele din numerul trecut despre conferenţele ministeriale din Viena cu privire la reorganisarea armatei, înregistrăm, că „Messager de Vienne“, într'un articul separat, spune, că reformele armatei sûnt departe de a fi ajuns la sfĕrşit şi că se urmează cu precipitaţiune febrilă. După ce arată cum în urma reorganisărei s'a sporit şi cât are sĕ se sporească încă armata, închee:

„Preparativele aceste ale Austriei sûnt consecuenţă necesară a marşului funest spre rĕsărit ce a întreprins imperiul, constrîns de cancelarul din Berlin. Împinsă înainte în roatele maşinăriei cestiunei orientale Austro-Ungaria se prepară de resboiu, nu pentru a avè pacea, ci pentru a esecuta preceptele care o vor pune două degete de peirea sa. Însĕ dacă vom trage la îndoială scopul utilităţii alianţei austro-germane, riscăm de a fi acusaţi de înaltă trădare. Mai bine va fi sĕ ne reţinem şi se aşteptăm.“

Conferenţa dunăreană dela Londra încă nici nu s'a început şi a trecut prin unele fase neaşteptate. Am amintit de bolnăvirea diplomatului german; bolnăvirea principelui Bismarck cunoscută deja încă a venit tocmai la timp. Lipsia sĕ se bolnăvească şi representantul părţei technice a cestiunei dunărene şi, după cum cetim într'o foaie vieneză, şi aceasta s'a întêmplat, dnul Ahrens, representantul technic al Germaniei, a căḑut bolnav la pat! — Despre admiterea României la conferenţă, „Messager de Vienne“, este informat, că prin cercurile politice vieneze, se soptesce foarte încet, că cabinetul din Viena n'a consimţit cu admiterea aceasta decât în urma presiunei dela Berlin.

Pentru ca sĕ cunoascem şi tonul oficios din Viena în cestiunea dunăreană reproducem următoarele:

Este interesantă ḑice „Telegr.“ următoarea relaţiune publicată de „die Presse“ din Viena şi pe care o primesce dela un corespondente din Londra. O recomandăm deosebitei atenţiuni a cetitorilor noştri. Eată-o:

„Prin presa continentală se asigură necontenit că d. de Giers a avut ocasiunea sĕ se pronunţe mai ales asupra cestiunilor dunăreană şi egipteană. Scim foarte bine pe aici că Rusia are de apĕrat în Egipet tot atât de puţine interese ca şi în Mexico şi Australia. Este vĕdit că cei din Petersburg sĕ tem de înaintarea Engliterei pe căi noue în India şi poate şi mai mult de stabilirea noastră în porturile de Ost ale mărei Mediterane, şi de aceea ei voesc sĕ ne împedece cât se poate mai mult ca sĕ nu ajungem la acest scop. Actuala situaţiune din Egipet poate negreşit se fie oare-cum schimbată prin niscare-va sfaturi date sultanului, dar în cele din urmă vor trebuì ca şi cei din Petersburg sĕ se convingă că Englitera nu cugetă de loc a lăsa pe seama altuia se culeagă roadele dela Tel-El Kebir. Nici Turcia nici alt cine-va n'are mijloace tari sau o ocasiune nimerită de a schimba într'un fapt activ resistenţa contra posiţiunei noastre din Egipet, chiar dacă nu se ţine seamă de faptul că Englitera a luat mĕsuri pe ţĕrmii Nilului în urma vederilor esprimate de maioritatea puterilor. A face o imputare Engliterei că voesce aşi întinde sfera ei de putere, nu şede negreşit bine acelora ale căror planuri în privinţa Armeniei şi a Asiei centrale sûnt destul de bine cunoscute de toată lumea.

„Ast-fel dar dacă cei din Petersburg aduc pe tapet un fel de cestiune Egipteană, apoi credem că ei fac aceasta numai spre a espune ca o concesiune ori ce dare înapoi a Rusiei în această privinţă, spre a cere apoi o contra-concesiune din partea Engliterei.

„În cestiunea dunăreană lucrurile stau cu totul alt-fel. Englitera a făcut învitările la Conferenţa ce este a se deschide lunea viitoare aici, fiind-că ea este mai interesată ca toate statele de mişcarea comercială dela gurile Dunărei. Marina noastră comercială a participat în anul 1881 la navigaţiunea din Sulina cu 523 vase avênd un cuprins 498,994 tone, pe când vapoarele rusesci n'au în mişcare mai mult de 10,717 tone; comerciul nostru acolo represintă tocmai 63 la sută din întregul comerciu european care a eşit şi a întrat pe la Sulina în 1881. Înţelegem că nesce asemenea fapte sĕ displacă într'atât politicilor ruşi, în cât sĕ dorească bucuros disolvarea totală a comisiunei dunărene internaţionale.

„Cu toate acestea însĕ cestiunea dunăreană are şi ea o parte însemnată în politică; ar fi deci cam necomod pentru diplomaţii din Petersburg ca, din causa unei opositinni peremptorii, sĕ rĕmână cu totul isolaţi — şi de aceea a fost inventată cestiunea Kilia. Este foarte vĕdit că ei nu fac aceasta din puncturi de vedere comerciale rusesci, cari au întrat până acum pela Sulina, nici nu vor sporì nici nu le va merge mai bine în cas când ele ar întra vre-o dată pe Dunăre prin gura Oceacoff şi s'ar duce la Galaţi prin braţul Kiliei, în loc dea face acestea pela Sulina. Este deci mai mult ca sigur că în cestiunea Kilia se află ascuns un principiu politic de natură specific rusească. Rusia voesce mai nainte de toate sĕ aibă o gură a Dunării proprie a sea; ea va face atunci în ea tot ceiva plăcea şi 'i va convenì, nesupĕrată de nici un control internaţional ca acela care a fost esercitat până acum de comisiunea dunăreană. O dată că Rusia va avea o gură a Dunării pe propriul ei teritoriu, ea va putea atunci se perceapă dări şi tacse cum îi va plăcea şi sĕ vêre pe Dunăre vasele de resboiu ce va crede de trebuinţă, fără ca vre-o putere se aibă dreptul a protesta în contra. Este de ajuns a lămurí aceste aspiraţiuni pentru ca nimeni sĕ nu mai fie suprins dacă Rusia, aducênd cestiunea Kilia în conferinţă, va întimpina o aspră şi viuă opositiune din partea Engliterei.

„D. Ztg.“ spune că are sciri dela Londra, că în cercurile delegaţilor e respandită părerea, că proiectul Barrère se va primì pe lângă modificări neînsemnate *(insignificantes.)* Aşa ceva cetim şi în alte foi. „Naţiunea“ din Bucuresci susţine, că proectul Barrère va fi discutat în părţile sale cele mai esenţiale; de asemenea contra proiectul român încă va fi discutat în conferenţă. „Telegraful“ din Bucuresci susţine că Austro-Ungaria se va întoarce cu sacul gol dela conferenţă şi va consimţì şi la prolungirea mandatului comisiunei dunărene.“

Senatul Franciei încă n'a decis asupra legei privitoare la pretendenţi. Comisiunea senatului se vede a fi contra legei, cu toate că mai ales ministrul de rĕsboiu o a apĕrat cu toată elocenţa de care dispune.

Cabinetul Fallières se va retrage şi va face loc celui a lui Jules Ferry.

Manifestul ţarului rusesc este criticat de presa liberală europeană, că este lipsit de ori ce înclinare spre progres.

Cestiunea Evreilor în casa deputaţilor Ungariei.

(Urmare. *)

Onody vorbesce despre raportul dintre Evrei şi partida independentă şi declară, că dênsul nu ţine pe Evreii de un factor politic, pe care ar putè conta naţiunea şi că din motivul acesta nici nu pune preţ pe Evrei referitoriu la alegeri. Massa Evreilor ţine totdeauna cu puterea. Dacă totuşi Evreii merg cu partida independentă, aceasta sĕ întêmplă din causă, că Evreii îşi împart a priori rolele între sine. Naţiunea a dat Evreilor într'un moment, în care şi-a uitat de sine, egală îndreptăţire, fără a precumpănì condiţiunile premergĕtoare. Întreaga lege de emancipaţiune, constătătoare din 5 şiruri, s'a creat într'un timp, în care se încheiase împrumutul de 16 milioane. Aceasta caracterisează împregiurările între cari s'a dat espresiune emancipaţiunei. Vorbitorul spriginesce propunerea de conclus a lui Istoczy, eventual a lui Verhovay.

Otto Hermann în începutul vorbirei sale arată că în decursul desbaterei de faţă s'a făcut de repetite ori alusiune la egala îndreptăţire ca la idealul vieţei de stat şi al societăţii. În faţa postulatelor vieţei practice şi în momentele unei mişcări sociale adânci se comite o greşeală, dacă egala îndreptăţire se aplică la viaţă tot numai din punctul de vedere al idealului. Nu trebue uitat, că în cestiunile de faţă ne aflăm înaintea unei realităţi concrete şi că se tractează despre sanarea unei rĕu

*) Din nr. 9. Până aci a fost traducţiunea „Resboiului“ Red.

---

că ajunge în deobşte, sĕ asculţi cu respect pe un erudit vanitos, şi sĕ provoci desfăşurarea sciinţei sale, pentru ca sĕ te creaḑă om foarte inteligent. Aceasta se şi întêmplà. Fără a-l întreba după nume, patrie sau profesiune, profesorul făcù lui Cristiano o descriere minuţioasă a lumei suterane, pe a cărei suprafaţă el nu se îngrigea decât numai de sine, de reputaţia sa, de scrierile sale, în sfârşit de succesul observaţiilor şi descoperirilor sale.

La ori şi ce alt moment, Cristiano l'ar fi tot ascultat cu plăcere; căci, el vedea, că, în total, are de a face cu un bărbat foarte instruit în cugetul sĕu, şi el se interesa la rêndul sĕu pentru fie-care studiu serios al naturei; Margareta însĕ se apropià şi sapientul observând preocupaţia repede a tinĕrului june, îşi îndreptà ochiul cel bun în aceeaşi direcţie şi esclamà:

— A! eată mireasa mea! Nu mĕ mai mir. În adevĕr, scumpe amice, am sĕ te presentez persoanei celei mai amabile din regatul nostru.

— Totuşi el este! cugetà Cristiano uimit: de bună samă el este baronul Olaus! El e nebun; şi acestuia are sĕ fie jertfită rosa aceasta de zăpadă!

El se confirma în credinţa aceasta, cu o nouă mirare, vĕḑênd pe Margareta grăbindu-se din parte-şi şi ḑicênd către domnişoara Potin:

— Eacă amantul meu!

Apoi ea adăogì dând bĕtrânului mâna cu un surîs aproape măgulitor:

— Dar ce cugeţi domnule, de te ascunḑi în micul acesta unghiu, precând mireasa Dtale te caută; este o oară!

— Veḑi, ḑise eruditul cu o satisfacţie naivă, către Cristiano, ea mĕ caută, dumnea-ei se ureşte, dacă nu mĕ aflu lângă dênsa. Apoi de, ce vreai, frumoasa mea amantă? Toată lumea doreşte sfaturile mele! Nu este vina mea, şi eată aici un june amabil, un călĕtor.. francez, nu? sau italian, căci ai puţin accent strĕin? Permite-mi, contesă Margareta, sĕ-ţi presentez pe tinĕrul meu amic dl de... cum te chiamă?

Cristian Goefle, ḑise Cristian cu aplomb.

Numele acesta usurpat, dară mai cu samă glasul şi pronunciarea aceasta, ce-i sunau încă în urechi, făcură pe Margareta sĕ tresară.

— Eşti fiul dlui Goefle? ḑise ea cu vivacitate. O, de minune cum îi sameni!

— Na'r fi nici o minune sĕ i samene, dacă îi este aşa aproape, rĕspunse savantul; însĕ dumnea-lui poate fi numai nepotul dlui Goefle; căci Goefle nu este căsătorit, şi prin urmare, el nu poate avè copii, ca şi mine.

— Aceasta n'ar fi motiv, ḑise Cristiano la urechia eruditului.

— A! da, în adevĕr! rĕspunse acesta tot aşa şi cu o naivitate necredibilă, eu n'am cugetat la aceasta; Şiretul de Goefle!... Dar aşa eşti fiu de mâna stêngă?

— Crescut în strĕinătate şi sosit tocmai acuma în Svedia, rĕspunse Cristiano, mirându-se de succesul inspiraţiilor sale.

— Bine, bine, replicà eruditul, care asculta foarte puţin la toate ce nu-l privea direct pe dênsul; pricep, este evident, că-i eşti nepot.

Apoi adresându-se către Margareta, el ḑise:

— Eu cunosc pe domnul acesta foarte bine, şi ţi-l recomând drept propriul nepot al bunului Goefle... pe care Dta nu l cunosci, dară voeşti a-l cunoasce, precum ai ḑis tocmai aḑi dimineaţă.

— Şi o ḑic şi acuma, esclamà Margareta, înroşind îndată ce întêlnii ochii lui Cristiano, cari prin vivacitatea lor, îi amintiră ochii falsului Goefle, care i aflase foarte lucitori, prin tufoasa lână atârnătoare a căciulei sale, mai cu samă, când acesta ridica din când în când fără voe ochelarii cei verḑi ai doctorului, spre a o vedea mai bine.

— Dară, cum se poate, replica savantul adresându-se către tinera copilă fără a i observa confu-

www.digibuc.ro

efectiv. Aceia, cari neagă esistința cestiunei Evreilor în Ungaria se află în rătăcire mare. Cestiunea esistă în faptă și pot veni evenimente esterne, cari să o desvolte să-i facă efectul acut cari să lățească mișcarea și să-o facă și mai adâncă. (Aprobare în stânga estremă.) Chiar și atunci, când se află la ordinea ḑilei întrebarea referitoare la venirea Evreilor refugiați din Rusia, se pot observa direcțiunea opiniunei publice în Ungaria destul de evident. Atunci s'ar mai fi putut finalisa cestiunea prin mĕsuri norocoase național-economice. (Așa e! în stânga estremă) Afacerea dela Tisza-Eszlar a înveninat cestiunea aceasta până la exces și o aduce din ce în ce tot mai tare la conscĭința poporațiunei. Afacerea aceasta a atins simțĕmêntul religios al poporului, pentru care cu deosebire gintea maghiară e foarte accesibilă. Din și asupra acestei întrebări a resultat o literatură uriașă; influența acestei afaceri asupra păturilor de jos ale poporului, e un pericol, care te pune pe gânduri.

Mai vine împregiurarea, că cestiunea Evreilor nu e de acele, cari se ivesc câte o dată spre a mișca spiritele și apoi ear dispar, ci ea se manifestează, dovadă e istoria, în contínu sub formele cele mai diferite: ca cestiune economică, religioasă, politică.

De aceea trebue cercetate isvoarele acestei cestiuni, ca să se poată sana în mod radical. Isvorul principal nu e Talmudul, despre care vorbesc aḑi atâtea mii de oameni, fără a sci ceva positiv de el (ilaritate) isvorul prim ordial e Pentatenchul, cărțile lui Moise. Acela care cercetează în mod obiectiv isvorul acesta de lege, află care e rădăcina antagonismului dintre societatea evreică și cea creștină. Vorbitorul a studiat cu pricepere pentateuchul și a aflat întâiu că Moise la tot casul a fost unul din legislatorii cei mai mari ai omenimei și a priceput ținta, mijloacele și metoda; a doua, că el a sciut aplica mijioacele; și a treia, că el a sciut împrima ori-cărei probleme sociale, religioase, economice, chiar și celei sanitare, caracterul unei dogme prin aceea că în pentateuch nu vorbesce el însuși ci lasă se vorbeasca Jehova.

Legea lui Moise opresce pe Evrei, a se amesteca cu alte popoare și cât timp evreii, vor recunoasce pentateuchul de o carte de legi, instituțiunea căsătorie civile, pre care vrea să o introducă vorbitorul, va remânea numai un mijloc paliativ. Se vor afla ce e drept magnați faliți cari vor lua în căsătorie fetele bogate de bancheri, instituțiunea căsătoriei însă nu se va lăți până când va fi pentateuchul în vigoare.

Vorbitorul schițeaza datinele fanatice ale ortodocșilor Evrei din Ungaria de sus, aceștia comit adevĕrate orgii religioase cari au efecte periculoase pentru creeri. Ceteții din comunele evreesci mai mici în Ungaria de sus și în Galiția sufer de Monologie, care se întinde cu ajutorul Iradațiunei și asupra părților estreme. Ceteții aceștia stau pe treapta cea mai jos de cultură, în mânile lor e pentateuchul, o armă omorîtoare, ei sûnt plini de ură față cu creștinii, sûnt pătrunși de cel mai sĕlbatic fanasism, care la toate confesiunile duce la cele mai mari crudelități, misticismul acestor datine escită în popor totfelul de esagerări și invențiuni fabuloase.

Vorbitoriul amintesce afacerea dela Tisza-Eszlar. Teologii cei mai renumiți din Europa au trebuit să adeverească pe basa studiilor lor istorice și teologice, că în Istoria și în religia evreească nu au aflat date positive, cari s'ar refera la crime de sânge. Marele evreist, prof. Delizsch, la care se provoacă evreii cu predilecțiune, amintesce despre o datină a evreilor, care consta în aceea, că sângele ce curge după tăere, îl pun într'un vas, îl dișoalvă în apă, îl fac bine mirositoriu și-și stropesc fața cu el. (Mișcare.) Riturile orientale sûnt preste tot stropite cu sânge. Acolo aflăm și crucea stropită cu sânge, acolo pe cel răstignit și pe martiri. Însușirile simbolice și fabuloase a sângelui nevinovat au aflat în diferite moduri espresiune, dar pecând d. e. confesiunile creștine susțin cultul sângelui numal în mod simbolic, pe atuncia iudaismul întrebuințează sânge veritabil în ritul său.

Evreii n'ar avè alta de a face, decât a conchema un congres, care să statorească articolii lor de credință și să curețe datinele lor confesionale de toate anachronismele. (Aprobare) Până atunci, până când nu vor face aceasta, până ce vor respecta pentateuchul, care le interḑice amestecul cu alte popoare, cât timp nu vor lucra, fiind în posesiunea tuturor drepturilor cetățenesci, într'acolo, ca emancipațiunea lor politică să devină și socială nu-și împlinesc datorința, ce o au față cu statul. (Aprobare sgomotoasă.) Chiar nici evreii cei mai înaintați, aceia, cari se cred a fi maghiari nici aceștia nu-și pricep datorințele cele mai sânte.

Ei își lasă pe confesionalii lor în superstiții și vênează după ordini cavaleresci și după baronat. Umblă prin casine, și nu-și aduc aminte că ei sûnt numai tolerați și că nu sûnt emancipați în ceea ce privesce societatea.

Urmează mimicismul doctrinei lui Darvin și imitează tot ce face aristocrația, cu toate că la tot pasul, îi trădau toate mișcările și tot cugetul lor.

Vorbitorul n'are de cuget a despoia pe cineva de libertatea, ce o are, disaproabă numai procedura acelor-a, cari atițță pe popor contra Evreilor, și cari nu se pot afla, îndată ce poporul a urmat atițărei lor. (Aprobare sgomotoasă.) Vorbitorul pricepe, că antisemiții să-și propună a estirpa pe Evrei și apoi să se pună ei în fruntea massei ḑicându-i: acum omoară și prădează! (Mișcare) Metoda conducĕtorilor moderni, cari atițță pe popor, apoi îl părăsesc, înseamnă demagogia cea mai ordinară. E caracteristica demagogiei, a urzì nelinísce și a se subtrage apoi dela responsabilitate. (Aprobare viuă.)

Vorbitoriul întreabă pe antisemiți, că sûnt ei gata, la cas când s'ar ivì crise să iee asupra-și responsabilitatea? că simtu-se ei destul de tari a întimpina massa înfuriată? Vorbitoriul o trage la îndoeală după cele întêmplate până acum.

Vorbitoriul cere reforme, căci doresce, ca poporul evreesc să se asimileze cu națiunea maghiară. (Aprobare). Evreii să se adune să-și formeze dogmele și cei mai buni din ei să constate în fața națiunei sĕrbătoresce: Noi voim a scoate din religiuuea și din datinile noastre tot ce nu se nimeresce cu spiritul secolului al 19-lea, voim a ne asimila cu natiunea. (Aprobare viuă.) Națiunea doresce asimilațiunea aceasta, facă și partida cealaltă aceea, cu ce e datoare în direcțiunea aceasta.

Cestiunea evreică nu se află pentru ultima oară înaintea parlamentului; dacă vor insiste evreii pe lângă ținuta lor de aḑi, vorbitoriul se va vedè necesitat a cerca calea argumentărei. Vorbitoriul susține, că evreii au articoli de credință, cari nu încap în cadrul religiunilor recepte. Aladár Molnár a fost dovedit pe basa de date primite dela Evrei, că învĕțăturile lui Reb Hilel nu se unesc cu societatea modernă, nici cu statul modern. Reb Hiler perhoreasceză emancipațiunea, el nu voeace ce Evreii să se asimileze cu alte popoare, ci să se reîntoarcă în Palestina. În punctul acesta are Reb Hilel aceeași vedere cu Istoczy. (Ilaritete vie.)

Vorbitorinl repetesce dorința, că Evreii să se adune într'un congres și să-și publice dogmele în limba statului și într'alte limbi și să conceadă statulni dreptul de suprainspecțiune în tot ce se petrece în viața lor bisericească. Se fie cu deosebită privire la aceea, că o parte mare a confesionalilor lor nu pricep nimic din religiune, căci ceteții lor sûnt incapabili pentru cultul divin, si ar trebuì duși în casa de observațiune a spitalului Rochus. (Ilaritate viuă.) Catecheții lor se fie cetățeni maghiari și se aibă o cultură corespundĕtoare.

Vorbitoriul e convins, că Evreii își vor venì în ori și în loc se respundă la atacurile literare cu aceleași mijloace, va pâși pe calea obiectivității (Aprobare vie.

Vorbitoriul acceptează propunerea comisiunei în presupunere, că referentul va interpreta egala îndreptățire ca și vorbitoriul, și că nu va voì să ḑică, că evreii n'au față cu statul și cu societatea nici nn fel de datorințe și că n'au lipsă de nici un fel de reforme după starea lor de aḑi.

(Va urma.)

Apel!

Subsemnatul comitet își permite, a apela din nou la onor. public român, pentru spriginirea *„Reuniunei femeilor române din Sibiiu“* întru realisarea scopului ei, de a înființa în Sibiiu: **Un institut român de crescere pentru fete,** împreunat cu internat și întocmit așa, ca el să poată corespunde tuturor intereselor de educațiune ale familiilor române din ori care parte a țĕrii.

Pre cât de grea este problema, ce și-a propus reuniunea noastră, pre atât de simțită și de urgentă este realisarea ei.

Activitatea reuniunei însĕ trebue să tindă în prima liniă la crearea fondului necesar.

Înoim deci prin aceasta apelul nostru din Octomvre 1881. către toate femeile și către toți bărbații români, carii poartă în inima lor viul interes al progresului românesc; cerêndu-le concursul la urmărire scopului reuniunei noastre de interes general și rugându-i, a contribuì la crearea fondului reuniunei prin înscrierea de membrii, cum și după împregiurări prin celelalte mijloace indicate în §. 7 al statutelor reuniunei de următoriul cuprins:

„§. 7. Fondul reuniunei se formează:

a) din contribuirile membrilor reuniunei de toate categoriile;

b) din veniturile petrecerilor, concertelor, prelegerilor, so rtiturilo și esposițiunilor ce se vor arangia în favoarea reuniunei;

c) din eredităților, legatele și donurile ce i se vor face;

d) din colecte ce se vor intreprinde în favoarea ei“.

Statutele reuniunei și formulare de dechiarațiuni pentru înscriere de membrii se găsesc pe la colectanții reuniunei din ținuturi, și la cerere se trimit dela, comitet ori unde prin postă franco.

Contribuirile cum și corespondențele în afacerea reuniunei sûnt a se adresa: „Comitetului reuniunei femeilor române din Sibiiu“ (Nagy-Szeben).

Persoanele, care ar binevoì a se însărcina ca colectanți ai reuniunei, sûnt rugate a ne încunosciința.

Sibiiu, 7 Februariu 1883.

Comitetul reuniunei femeilor române din Sibiiu.

Maria Cosma m. p., președintă.

V. Roman m. p., secretar.

Corespondențe particulare

ale „Telegrafului Roman“.

Mehadia, în Februariu. Regimentele confiniarie, germano-banatic Nr. 12, romano-banatic Nr. 13, și sêrb-banatic Nr. 14, abia de un deceniu s'au „civilisat“. Regimentul romano-banatic, adecă comitatul Severinului, precum îl arată numele, e locuit de români; el are preste 100 comune rurale și o poporațiune preste 100,000 locuitori.

Acest popor încă din vechime trăiesce ca în timpurile patriarchale, adecă în comuniune familiară; averea lor se numesce avere comunională carea se cuprinde în următoarele: fie-care familiă își are capul ei, și toți ceilalți membri sûnt subordinați capului

Amară era soartea acelor membrii, cari nu se supuneau capului familiei, dar și acesta era supus la strictă dare de seamă pentru toate afacerile sale în ceea ce privea crescerea familiei și manipularea cu averea comună, carea consta la fie-care familie din casă, fond de casă și curte, precum și din oarecare cuantitate de pămênt, mai mult sau mai puțin cultivabil, care toate se țineau și cultivau sub auspicele și dispuseținea capului membrilor comuniunei în comput.

Computul venitelor, îl purta capul.

Schimbarea s'au permutarea realităților se făcea cu învoirea tuturor membrilor îndreptățiți, cu apro-

---

sia de nu ești la joc. Eu am gândit că în noaptea aceasta ai să fi așa de ocupată de nu-ți vom putè adresa nici un cuvênt.

— Ei bine, scumpe amant, te-ai înșelat. Eu n'am să joc; eu mi-am scrintit piciorul pe scară. Nu vedi că sûnt schioapă?

— Nu, nici decât. Voesci doară sĕmi sameni? Istorisesce niței dlui Goefle, cum am devenit eu schiop; o! o istorie groaznică, ori și care altul nu s'ar mai fi sculat. Da, domnule, ai să vedi în mine o victimă a științei.

Și fără a aștepta să înceapă Margareta, luă el cuvêntul. Dl Stangstadius, începù a spune cu vivacitate, cum coborîndu-se într'o mină, se rupse funia, și el căḑù împreună cu coșul în fundul unei prăpăstii, dintr'o înălțime de cinci-ḑeci de urme șepte policari și cinci linii. El a rĕmas leșinat șese oare și cinci ḑeci de minute și nu sciu câte secunde, și el nu putù face nici o mișcare două luni, patru ḑile trei oare și jumĕtate. Tot așa specificà cu o acurateță desperată cantitatea esactă a emplastrelor, cu care fù acoperit pe fie care parte a trupului sĕu, ca și cantitatea în drachme, grane și scrupule a diferitelor doftorii ce le a consumat, parte în beuturi, parte făcêndu-și fricțiuni muietoare.

Istorisirea aceasta a fost foarte lungă, deși bunul om vorbea iute și nu se repeta: însĕ memoria sa era o adevĕrată muncă, ce nu-i permitea a omite împregiurarea cea mai minimă și când vorbea de sine însuși el nu-și putea închipuì că ar estista cineva care să nu l asculte.

Margareta, știind povestea acestui eveniment de rost, nu mai putù asculta și conversa încet cu domnișoara Potin. Resultatul acestei scurte conferențe, observate foarte bine de Cristiano, se făcù îndată vĕḑut. Buna Potin prinse în sbor momentul, în care sfêrșise bĕtrânul narațiunea sa și 'l făcù să între într'alta, rugându l cu o sinceritate vicleană, să-i esplice un paragraf, ce ea pretindea a nu l pricepe, în ultimul sĕu op.

Cristiano admirà geniul inventiv al femeiei, vĕḑênd cu câtă căldură se adêncì savantul in discusiunea sa cu guvernanta, precând ochii Margaretei ḑiceau evident către tinĕrul june;

— Mult doresc să vorbesc cu Dta!

El nu aștaptà traducerea acestei mimici în cuvinte și o urmà la celalalt capĕt a micului semicielu unde ea se așeḑa pe o laviță, precând el, stând cu atitudine respectuoasă în picioare, o scutì abil de privirile trecătorilor.

(Va urma.)

www.digibuc.ro

barea autorităţii militare superioare; vinderea şi cumperarea realităţilor imobile, precum trecerea membrilor singuratici dela o familie la alta, se făcea cu mari greutăţi.

Sub sistemul militar omnipotent relaţiunile şi legătura comună s'a ţinut cu o stricteaţă carea adeseori ajungea la estremităţi.

Relaţiunile şi legătura aceasta comună cu o guvernare ca cea sus arătată, au putut trece de justificată înainte de „civilisaţiune“, respective atunci, când toţi membrii capabili de arme au trebuit se servească un şir lung de ani neîntrerupt în statul militar; ba când interesele înaltei case domnitoare aduceau cu sine, ei erau transportaţi afară din confinii în provincii depărtate şi ţeri străine, — atunci se vede a fi fost aceasta foarte necesar şi folositor.

În legătură cu „civilisarea“ au trebuit să se schimbe şi aceasta.

„Civilisarea“ are destinaţiunea a scoate poporul de sub domnia absolutistică şi arbitrară militară, şi al face egal în toate drepturile constituţionale ale patriei — cu celelalte popoare.

Astfel se crea un articol de lege, XXIX din 1873, carele face posibilă disolvarea comuniunei familiare şi de avere, şi dă fie-cărei familii libera esercitare de drept.

Cu toate aceste legea aceasta de vre-o 10 paragrafi mai esenţiali atât e de imperfectă încât aplicarea e va avè cele mai triste urmări pentru popor.

* * *

Înainte de a întra în analisa acestei legi, să vedem unele liniamente cari caracteriseză pe poporul din fostul regiment romano-banatic Nr. 13, în ceea ce privesce vitalitatea lui, economia şi cultura.

Acest popor trăind în sistema militară. de sine se înţelege, n'au putut avè scoli civile superioare ci a avut scoli civile şi militare elementare. Cele dintâiu le cerceta tinerimea preste tot, eară cele militare aceia cari se pregătiau la gradurile statului militar; poporul însă remânea popor, abia iniţiat în parte în cetire şi scriere. Mai departe nu permitea sistema.

Ceea ce privesce însă vitalitatea acestui popor este de admirat.

Scriitorii stăini, cari cutrieră ţările şi studiază cu atenţiune moravurile, economia şi modul de viaţă al popoarelor, să vede că n'au călcat acest pământ ca se studieze pe poporul român care locuesce pe el, căci altcum ei ar fi trebuit se mărturisească cu totul contrarul ceea ce adeseori mărturisesc despre români; sau dacă au şi vĕdut bine acest popor au tăcut ca nu cumva se ḑică despre român ceva bine.

Cu privire la structura fisică şi la fisionomie, sûnt oameni frumoşi, întregi şi sănătoşi, cu o căutătură serioasă pĕtrunḑĕtoare, se poate observa din faţa şi toată ţinuta lor urmele sistemei militare. — E un popor loial supus, în cultură (?) întrece pe românul din Ardeal în multe privinţe.

În economie sûnt de admirat; toată ḑiua lucră la câmp cu mic cu mare fără diferenţă de secs ba femeile dela natură robuste şi bine formate, — poartă copilaşii sugători în spate în corfă şi nici când în braţe.

Cu băiatul în spate, cu iustrumentele de lucru în mână, pleacă de noapte la câmp, sau mai bine ḑis pe coastă, unde ajungênd nu-l pune jos, ci cu el în spate sapă toată ḑiua, fie pe şes fie pe deal, şi e lucru admirabil tenacitatea lor, dar esplicaţia e foarte raţională, căci deoparte băiatul mişcat în continuu doarme ca legănat, şi mama 'şi poate vedè de lucru numai foamea îl mai deşteaptă din când în când, — eară de altă parte el zace drept întins pe spate în coşariţă, carea e tocmai de mărimea copilului, şi aşa cresce frumos. De aceea nici nu se vĕd pe aici oameni defectuoşi.

Fiind că toată provincia e muntoasă, ocupaţiunea de căpetenie este aici v i e a. Locuitorii lucră la vie pe dealuri şi pe coaste înalte, produc vin mult şi bun, mai tot roşu închis. Eară unde locul şi clima nu favorează economia aceasta, acolo se ocupă cu economia vitelor, mai expres cu oieritul, bunăoară ca mărginenii din giurul Sibiiului, — şi produc brânză foarte bună, aşa d. e. brânza de C o r n e r e v a (o comună română) este renumită. Vitele lor cornute sûnt de soiul celor din munţii apuseni ai Transilvaniei.

În moravuri sûnt de un temperament choleric -sanguinic, cu traditiuni străvechi române; petrecerile lor principale şi publice sûnt „nedéele“, ca ale românilor din Zarand pe Crişul alb. Oraşe cu piaţe publice au C a r a n s e b e ş u l, B o z o v i c i u l, M e h a d i a şi O r ş o v a (în limba vulgară Rusiavă). Cest din urmă cu port însemnat la Dunăre, punct de meḑuină al Ungariei, Românei şi Serbiei. Aci se întâlnesc ḑi de ḑi cu germani, unguri serbi, bulgari, greci. etc. — jidanii încă nu fac escepţiune.

Tot ce e rĕu, este împregiurarea, că în o casă sau cuartir locuesc mai multe familii. Aşa d. e. tata cu mama, fii căsătoriţi cu soţiile lor, sau mai mulţi fraţi toţi cu familii. Aceasta este isvorul multor neînţelegeri între familii. Acest rĕu îl simt pe deplin familiile, de aceea şi stăruesc a se despărţi de comunitatea familiară.

Acì trebue se intrevină apoi citatul articol de lege XXIX din 1873. (Va urma)

Sciri telegrafice.

London, 6 Februarie Amênarea conferenţei dunărene a făcut acì o impresiune nefavorabilă. Aici domnesce părerea, că conferenţa se va desvolta într'o controversă între Englitera şi Rusia în privinţa cestiunei Chiliei. Asupra sfêrşitului controversei nu cutează nimenea a preḑice resultate favorabile. Cestiunea regulării porţii de fer nu va veni înaintea conferenţei.

Paris, 7 Februarie. „Journal des Debats,“ vorbind de conferenţa dunăreană din Londra, ḑice, că a r a n g e a m e n t u l între A u s t r o - U n g a r i a şi R u s i a poate că încă nu e a c c e p t a t în B e r l i n şi aceasta e causa că conferenţa s'a amânat. Numita foaie glosează în treacăt şi primirea demonstrativ amicabilă a lui C o r a g e o r g e v i c i din partea principelui muntenegrean, care este cu deosebire sensaţională, de oare ce Austro-Ungaria protege pe O b r e n o v i c i.

Cannes, 7 Februarie. Gladstone a plecat la Nizza.

Paris, 7 Februarie. Generalul Charette (ultramonan) a plecat la contele C h a m b o r d în Goriţia. Să ḑice, că „Roy“ va publica un manifest.

Varietăţi.

* (D a r e d e s e a m ă) despre resultatul petrecerei „pompierilor voluntari din Sĕlişte“ aranjată pre 3 Februarie în favorul fondului acestei tinere reuniuni.

Venitul total a fost de 148 fl. 25 cr., spese 53 fl. 33 cr., venit curat 94 fl. 92 cr.

Preste preţul întrărei au solvit: Dşoara Ana P. Răcuciu 1 fl., Dna Ana Dtru Roman 5 fl., Alecsandru Leb 9 fl., Michael Theil locot.-colon. 1 fl., Stan Vĕlc 5 fl., Bucur Comşa 4 fl., Visarion Roman 2 fl., Ilariu Muciu Ureche 2 fl., Ioan G. Popp 2 fl., Nicolae Maneguţ 2 fl., Ioan Popa 1 fl., Ioan Zacharia 1 fl., Nicolae Henţ 1 fl., Ioan Rebega 1 fl., Petru Indrieş 1 fl., Ioan Popoviciu 1 fl., Ioan Muntean 1 fl., Bucur Lupca 1 fl., Stan Herţa 1 fl., Nicolae I. Dădârlat 1 fl., Constantin Bailă 60 cr. La olaltă 43 fl. 60 cr.

Tuturor acestor marinimoşi contribuitori să aduce prin aceasta cea mai adâncă mulţămită.

Sălişte în 5 Februarie 1883.

Comitetul arangiator.

* (M a g h i a r i ş i m o n g o l i) Dl. K i n g, secretarul actual al ambasadei chineze din Viena, a făcut o descoperire interesantă etnografică la balul de curte din urmă. El a aflat că portul naţional al maghiarilor puţin se deosebeşce de cel al mongolilor. Aşa mongolii poartă şi aḑi, ca şi chinesii pĕlĕrii care cei din urmă le împodobesc cu pene de cocoşi, pe când mongolii şi chinezii de frunte pun pene de păun în pelerii. Şi attila se găsesce la mongoli şi la chinezi şi ambasadorul chinez Li-Fong-Pao poartă un astfel de veşmênt cu înşinorătură bogată. Durere că dl King a uitat mongoleasca mai de tot şi nu scie cum numesc compatrioţii sei pĕlĕria şi attila. Îşi aduce însă aminte că mongolesce cartea se cheamă „Bok“, un cuvênt pe care mongolii a bună seamă l-au împrumutat în suta a treisprăḑecea din Germania. Maghiarii sunt astăḑi numiţi de mongoli Mad-ja; dealtă parte cronicile cele vechi a le mongolilor amintesc de o seminţie H o n g (locuitori ai pustiei) carii au emigrat spre apus. De bună seamă aceştia vor fi H u n g a r i i.

* (D e f r a u d a ţ i u n e.) Dela Panciova se telegrafează, că, Carol K o l l e r, funcţionar postal de acolo, a defraudat spre paguba erariului 2000 fl. şi că fu arestat în Belgrad şi dat pe mâna justiţiei.

* (B a c ş i ş.) De mai multă vreme este alarmată presa din Viena şi Budapesta de vestea despre un bacşiş ce avea să'l primească un deputat al senatului imperial şi primar cetăţenesc în Galiţia, cu numele K a m i n s k i, dela întreprinḑĕtorul căiei ferate transversale. Bacşişul era să fie de suma bagatelă de 625,500 fl.

Bursa de Viena şi Pesta.

Din 9. Februarie n. 1883.

	Viena	*B-pesta*
Renta de aur ung. de 6%	118.60	118.60
Renta de aur ung. de 4%	86.95	86.80
Renta ung. de hârtie	85.60	85.55
Imprumutul drumurilor de fer ung.	134 80	134.75
I emisiune de oblig. de stat dela drumul de fer oriental ung.	89 40	89.25
II emisiune de oblig. de stat dela drumul de fer orient ung.	110.—	109.50
Oblig. de stat dela 1876 de ale drumului de fer orient. ung.	94.—	93.75
Obligaţiuni ung. de rescumpĕrarea pământului	98.75	98.50
Obligaţiuni ung. cu clausulă de sorţire	96.—	96 25
Obligaţiuni urbariale temeşiane		97.75
Obligaţiuni urb. temeş. cu clausulă de sorţire	98.—	
Obligaţiuni urbariale transilvane	96.—	96.25
Obligaţiuni urbariale croato-slavonice		97.50
Obligaţiuni ung. de rescumpărarea ḑecimei de vin	97 50	
Sorţi unguresci cu premii	99.—	99.—
Sorţi de regularea Tisei	97.50	97.75
Datorie de stat austriacă în hârtie	115 —	115.25
Datorie de stat austr. în argint	109.—	109 50
Renta de aur austriacă	77.80	77.65
Sorţi de stat dela 1860	129 30	128.50
Acţiuni de bancă austro-ung.	826.—	823.—
Acţiuni de bancă de credit ung.	290.50	291.—
Acţiuni de credit austr.	293.90	294 25
London (pe poliţa de trei luni)	119.65	119.70
Scrisuri fonciari ale institutului „Albina“	100.—	100.—
Galbin	5.63	5.62
Napoleon	9.50	9.49
100 marce nemţesci	58.50	58.50

Nr. 226/1882 [347] 2—3

CONCURS.

Pentru ocuparea postului preoţesc în vacanta parochiă română gr. or. R o g o j e l din protopresbiteratul Clujului, se escrie concurs cu termin de 30 ḑile dela prima publicare a acestuia.

Venitul preoţesc din toate în bani computat şi statorit de cătră comitetul parochial este de 365 fl. şi anume:

1. Casa parochială cu patru chilii 100 fl.

2. Posesia bisericei, din carea trage venit preotul, este arătoriu 3 jugĕre 1598 □ orgii, grădina 1 jug. 593 □. Păşunea 7 jug. 308 □, venitul din această posesiă s'a computat la preot cu fl. 56. 76 cr.

3. Botezul, 25 casuri în an per 25 cr. fl. 6. 25 cr.

4. Venitul preoţesc la Botezul Domnului 2 fl.

5. Înmormêntarea la om mare şi mic respective pentru prochodul mare, la un cas 2 fl. 50 cr. ear' pentru prohodul mic 80 cr. în sumă fl. 33. 6 cr.

6. Pentru cununie anuatim 3 casuri cu 2 fl. 50 cr. în sumă fl. 7. 50 cr.

7. Birul preoţesc dela 75 familii în naturale, dela o familie o metretă grâu sau cucuruz sau orz merţa 1 fl. 60 cr. în sumă fl. 119.

8. Lucru cu palma dela 37 familii, o ḑi cu coasa, ear' dela 38 familii o ḑi cu secerea fl. 21.

9. Venitul din pădure după sesia bisericei pentru preot fl. 20.

Suma totală a venitului preoţesc anuatim este 365 fl.

Concurenţii la acest post preoţesc sûnt poftiţi a subşterne la subscrisul petiţiunile lor instruite pe basa Statutului organic şi a Regulamentului provisoriu congresuale din 1878.

Cluj, 30 Decemvre 1882.

În conţelegere cu comitetul parochial.

V. Roşescu m. p.,
protopresbiter român gr. or.

Nr. 5787 1882 civ. [346] 3—3

Publicaţiune.

Pentru pregătirea lucrărilor prealabile în causa de regularea proprietăţii privitoare la comasarea hotarului şi la separarea păşunei **Cucerdei** române cu deosebire la regularea inginerilor operatori, şi la preliminarea speselor se ficsează ḑiua de 29 Martie 1883 la 9 oare înainte de ameaḑi în locuinţa judelui comunal din Cucerdea română, pe când toţi cei interesaţi sûnt avisaţi cu aceea că absentarea părţilor nu împedecă pertratarea.

Elisabetopole în 26 Ianuarie 1383.

Dela tribunalul reg.

Káplány.
jude esmis

Nr. 533 1883 civ. [345] 3—3

Publicaţiune.

Se aduce la cunoscinţă publică din partea tribunalului reg. că notariul public din Sibiiu, Gabriil Z á g o n i, îşi deschide la 1 Februarie 1883 cancelaria sa de notariu public în Sibiiu.

Din şedinţa tribunalulni reg. ţinută la 24 Ianuarie în Sibiiu.

Nr. 392 1882 civ. [344] 3—3

Publicaţiune.

Ficsându-se, la rugarea contelui Bela V a s s în privinţa concesiunei comasărei generale a hotarului **Sucutardului**, ḑiua de pertratare în faţa locului **Sucutard pe 22 Martie 1883 la 10 oare înainte de ameaḑi** se învită părţile interesate a se presenta la ḑiua ficsată în persoană sau prin plenipotenţiaţii lor, cu observarea, că absentarea unei sau altei părţi se va considera, ca şi când ar consimţi cu comasarea, [illegible] pentru concesiunea comas[illegible] cărui a o vedè la tribunalu[illegible] primăria comunală.

Din şedinţa tribunalului reg. diu Dej ţinută la 31 Ianuarie 1883.

Redactor rĕspunḑĕtor Nicolau Cristea.
www.digibuc.ro
Editura şi tipariul tipografiei archidiecesane.